Kanningar í Svøríki avdúka!

Dioxin frá brennistøð funnið í móðurmjólk

Sviar hava tí fyribils sett totalforboð móti bygging av brennistøðum

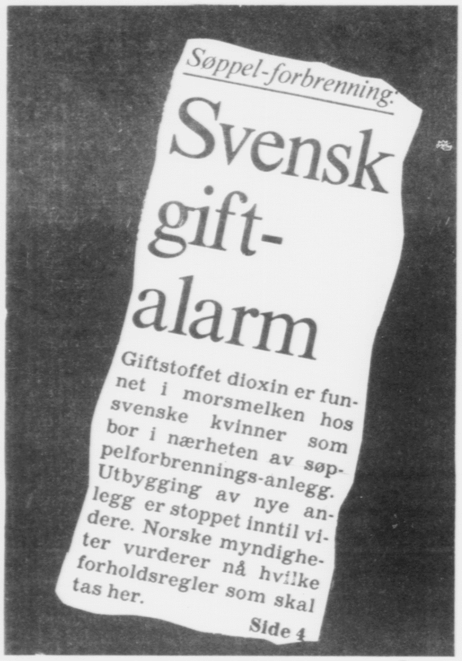

Søppel-forbrenning:

Svensk gift-alarm

Giftstoffet dioxin er funnet i morsmelken hos svenske kvinner som bor i nærheten av søppelforbrennings-anlegg. Utbygging av nye anlegg er stoppet inntil videre. Norske myndigheter vurderer nå hvilke forholdsregler som skal tas her.

Side 4

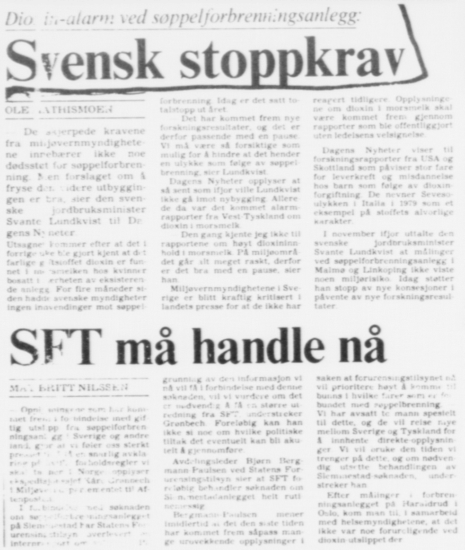

Dioxin-alarm ved søppelforbrenningsanlegg:

Svensk stoppkrav

OLE MATHISMOEN

De skjerpede kravene fra miljøvernmyndighetene innebærer ikke noe dødsstøt for søppelforbrenning. Men forslaget om å fryse den videre utbyggingen er bra, sier den svenske jordbruksminister Svante Lundkvist til Dagens Nyheter.

Utsagnet kommer efter at det i forrige uke ble gjort kjent at det farlige giftstoffet dioxin er funnet i morsmelken hos kvinner bosatt i nærheten av eksisterende anlegg. For fire måneder siden hadde svenske myndigheter ingen innvendinger mot søppelforbrenning. Idag er det satt totalstopp ut året.

Det har kommet frem nye forskningsresultater, og det er derfor passende med en pause. Vi må være så forsiktige som mulig for å hindre at det hender en ulykke som følge av søppelbrenning, sier Lundkvist.

Dagens Nyheter opplyser at så sent som ifjor ville Lundkvist ikke gå imot nybygging. Allerede da var det kommet alarmrapporter fra Vest-Tyskland om dioxin i morsmelk.

Den gang kjente jeg ikke til rapportene om høyt dioxininnhold i morsmelk. På miljøområdet går alt meget raskt, derfor er det bra med en pause, sier han.

Miljøvernmyndighetene i Sverige er blitt kraftig kritisert i landets presse for at de ikke har reagert tidligere. Opplysningene om dioxin i morsmelk skal være kommet frem gjennom rapporter som ble offentliggjort uten ledelsens velsignelse.

Dagens Nyheter viser til forskningsrapporter fra USA og Skottland som påviser stor fare for leverkreft og misdannelse hos barn som følge av dioxinforgiftning. De nevner Seveso-ulykken i Italia i 1979 som et eksempel på stoffets alvorlige karakter.

I november ifjor uttalte den svenske jordbruksminister Svante Lundkvist at målinger ved søppelforbrenningsanlegg i Malmø og Linkoping ikke viste noen miljørisiko. Idag støtter han stopp av nye konsesjoner i påvente av nye forskningsresultater.

SFT må handle nå

MAY BRITT NILSSEN

— Opplysningene som har kommet frem i forbindelse med giftig utslipp fra søppelforbrenningsanlegg i Sverige og andre land, gjør at vi føler oss sterkt presset [illegible] å få en snarlig avklaring på [illegible] forholdsregler vi skal ta her i Norge, opplyser ekspedisjonssjef Kåre Grønbech i Miljøverndepartementet til Aftenposten.

I forbindelse med søknaden om søppelforbrenningsanlegget på Slemmestad har Statens Forurensingstilsyn overlevert [illegible] internt notat om [illegible]. På grunnlag av den informasjon vi nå vil få i forbindelse med denne søknaden, vil vi vurdere om det er nødvendig å få en større utredning fra SFT, understreker Grønbech. Foreløbig kan han ikke si noe om hvilke politiske tiltak det eventuelt kan bli aktuelt å gjennomføre.

Avdelingsleder Bjørn Bergmann-Paulsen ved Statens Forurensingstilsyn sier at SFT foreløbig behandler søknaden om Slemmestadanlegget helt rutinemessig.

Bergmann-Paulsen mener imidlertid at det den siste tiden har kommet frem såpass mange urovekkende opplysninger i saken at forurensingstilsynet nå vil prioritere høyt å komme til bunns i hvilke farer som er forbundet med søppelbrenning.

Vi har avsatt to mann spesielt til dette, og de vil reise nye mellom Sverige og Tyskland for å innhente direkte-opplysninger. Vi vil bruke den tiden vi trenger på dette, og om nødvendig utsette behandlingen av Slemmestad-søknaden, understreker han.

Efter målinger i forbrenningsanlegget på Haraldrud i Oslo, kom man til, i samarbeid med helsemyndighetene, at det ikke var noe foruroligende ved dioxin-utslippet der.

Vandamikla eiturevnið dioxin er nú funnið í móðurmjólkini hjá svenskum kvinnum, sum búgva nærhendis eini brennistøð.

Hetta hendir samstundis sum Tórshavnar kommuna hevur undirskrivað keyp av ovnum til nýggja brennistøð.

Tað er norska blaðið Aftenposten, sum ber tíðindini. Blaðið hevur svenska blaðið Dagens Nyheter sum keldu.

Hesar skelkandi upplýsingarnar hava longu fingið svensku stjórnina at steðga øllum nýggjum ætlanum um bygging av brennistøðum.

— Vit mugu vera so varnir sum gjrøligt fyri at fyribyrgja, at tað hendir ein vanlukk sum avleiðing av brenning av burturkasti, sigur landbúnaðarmálaráðharrin í Svøríki, Svante Lundkvist, til Dagens Nyheter.

Hesin sami Lundkvist var hart ímóti at steðga nýggjum brennistøðum í fjør, tá týskir myndugleikar kunngjørdu, at teir høvdu funnið dioxin í móðurmjólk.

Umhvørvismyndugleikarnir í Svøríki hava fingið nógvar ábreiðslur fyri ikki at hava gjørt nakað fyrr enn nú. Upplýsingarnar um dioxin í móðurmjólk eru komnir fram í týskum frágreiðingum, sum annars ikki vóru ætlaðar at kunngera fyri almenninginum.

Í Noregi eru teir nú av álvara farnir undir at kanna, hvat er í tíðindunum um dioxin frá brennistøðum, tí har er ætlanin at byggja fleiri brennistøðir. Norðmenn fara nú til Svøríki og Týsklands at kanna tilfar um hetta mál.

Ímeðan verður nú projektering gjørd av eini brennistøð í Tórshavnar kommunu, sum skal liggja á Sundi, nærhendis hjartanum í einum av okkara framtíðar aliøkjum.

jan

Jytte Mærsk, stjóri á Hotel Borg: — Hví stjórin hevur valt kvinnur í leiðandi størvini? Tað er tí at hann veit, at tær duga best

Kvinna stjóri á Hotel Borg

— Ikki bert tað, sølustjórin og ráðgevarin fyri hotellið, eru eisini kvinnur

— Hetta kom fram á tíðindafundi fríggjadag seinnapart. Jákup Joensen, hoteleigari boðsendi pressuni, at geva frágreiðing um at leiðslan fyri hotellið var sett.

Jytte Mærsk, stjóri á Hotel Borg, er 30 ára gomul. Hon hevur útbúgving innan handil og hevur arbeitt hjá DFDS í Danmark, har hon arbeiddi í fraktdeildini. Umframt hetta, so hevur Jytte Mærsk arbeitt innan hotelyrkið í tvey ár, í herning og Sønderborg í Danmark. Astrid Kerber, sølustjóri á Hotel Borg, er 31 ára gomul. Hon hevur útbúgving innan hotelyrkið og ferðaleiðarastarvið. Astrid arbeiddi eisini á Hotel Føroyum, áðrenn tað læt aftur. Jákup Joensen greiddi frá tí virksemi, sum hevur verið síðan Hotel Borg varð keypt.

— Ókønur, sum eg eri innan hetta yrki, so havi eg leitað mær serkøna hjálp, til tess at fáa hotellið í gongd, sigur Jákup Joensen. Úrslit av hesum bleiv m.a. at eg kom í samband við Ingálv Peturson, stjóra á Ferðaskrivstovu Ríkisins í Íslandi. Dóttir Ingálv, Auður Ingálvsdóttir starvast í løtuni sum stjóri á hotelli á Borgarnesi, og hon skal virka sum ráðgevi okkara.

— Auður Ingálvsdóttir hevur júst bundið seg fyri at arbeiða eitt ár afturat í Borgarnesi, me skal samstundis vera ráðgevi fyri Hotel Borg.

11 umsóknir vóru til starvið sum stjóri á Hotel Borg. Av hesum vóru umleið ein triðingur føroyingar, upplýsti Jákup Joensen. Hann hevði ikki tikið avgerð eftir, um umsøkjararnir vóru føroyingar ella útlendingar.

— Eg havi fyrst og fremst valt eftir, at stjórin skuldi hava hollan kunnleika í fíggjarmálum, harnæst hava innlit í fyrisiting. Tað er eisini um-

Framhald á síðu 10